

Rikosseuraamuslaitos osana Pohjois-Karjalan hyvinvointialuetta - palveluintegraatiolla turvallisempi yhteiskunta

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta 19.9.2024

Rikosseuraamuskeskukset ja yksiköt

Helsingin rikosseuraamuskeskus:

- 1 Helsingin vankila
- 2 Suomenlinnan vankila
- 3 Helsingin yhdyskuntaseuraamustoimisto

Uudenmaan rikosseuraamuskeskus:

- 4 Jokelan vankila ja avo-osasto
- 5 Keravan vankila
- 6 Vantaan vankila
- 7 Uudenmaan yhdyskuntaseuraamustoimisto

Lounais-Suomen rikosseuraamuskeskus:

- 8 Turun vankila
- 9 Käyrän vankila
- 10 Huittisten vankila
- 11 Köyliön vankila
- 12 Lounais-Suomen yhdyskuntaseuraamustoimisto
Turun toimipaikka
Porin toimipaikka
Ahvenanmaan toimipaikka

Hämeenlinnan rikosseuraamuskeskus (naisten erityiskysymykset, toimialueena koko maa):

- 13 Hämeenlinnan vankila
- 14 Vanajan vankila
- 15 Hämeen yhdyskuntaseuraamustoimisto
Hämeenlinnan toimipaikka
Lahden toimipaikka

Hämeen ja Pirkanmaan rikosseuraamuskeskus:

- 16 Kylmäkosken vankila
- 17 Riihimäen vankila
- 18 Ojoisten vankila
- 19 Vilppulan vankila
- 20 Tampereen yhdyskuntaseuraamustoimisto

Kaakkois-Suomen rikosseuraamuskeskus:

- 21 Mikkelin vankila
- 22 Naarajärven vankila
- 23 Sulkavan vankila
- 24 Kaakkois-Suomen yhdyskuntaseuraamustoimisto
Mikkelin toimipaikka
Kouvolan toimipaikka
Lappeenrannan toimipaikka

Pohjois-Savon rikosseuraamuskeskus:

- 25 Kuopion vankila
- 26 Sukevan vankila
- 27 Kuopion yhdyskuntaseuraamustoimisto
Kuopion toimipaikka
Iisalmen toimipaikka

Pohjois-Karjalan rikosseuraamuskeskus:

- 28 Juuan vankila
- 29 Pyhäselän vankila
- 30 Joensuun yhdyskuntaseuraamustoimisto

Pohjanmaan ja Keski-Suomen rikosseuraamuskeskus:

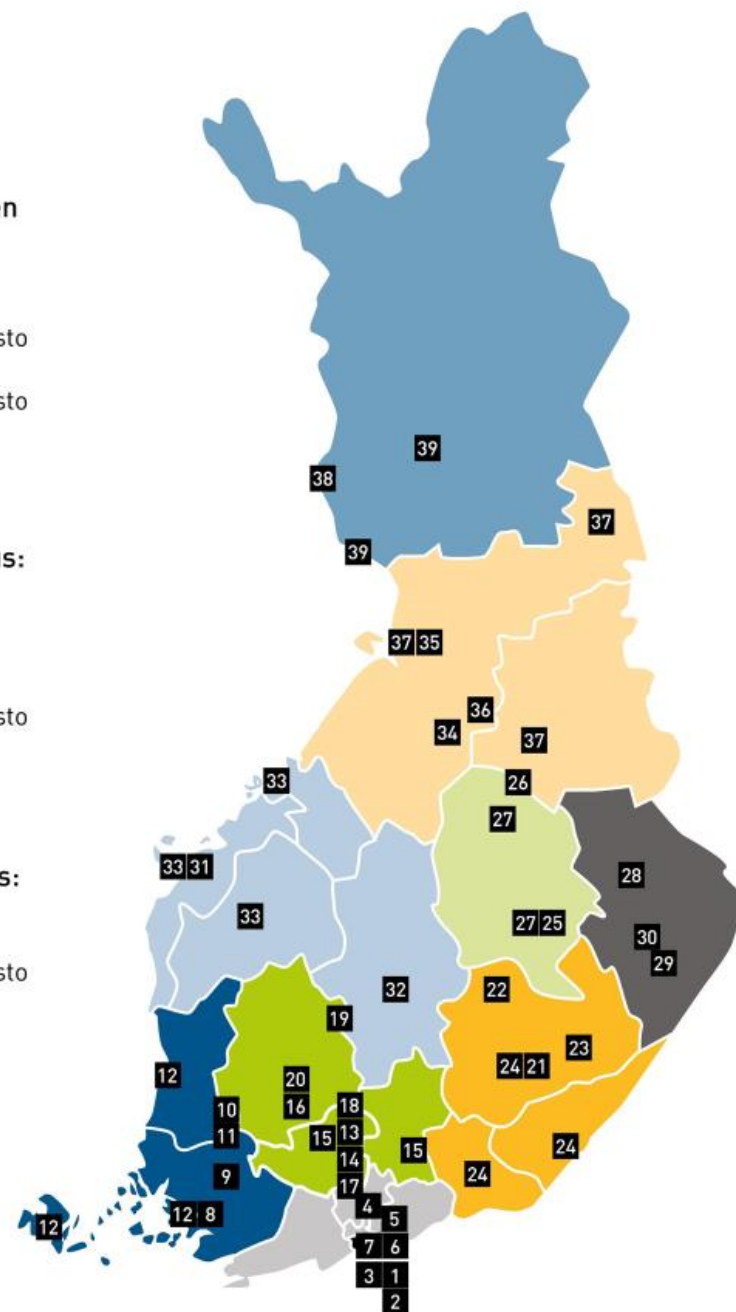
- 31 Vaasan vankila
- 32 Jyväskylän vankila ja yhdyskuntaseuraamustoimisto
- 33 Pohjanmaan yhdyskuntaseuraamustoimisto
Vaasan toimipaikka
Seinäjoen toimipaikka
Kokkolan toimipaikka

Oulun rikosseuraamuskeskus:

- 34 Kestilän vankila
- 35 Oulun vankila
- 36 Pelson vankila
- 37 Oulun yhdyskuntaseuraamustoimisto
Oulun toimipaikka
Kajaanin toimipaikka
Kuusamon toimipaikka

Lapin rikosseuraamuskeskus:

- 38 Ylitornion vankila
- 39 Lapin yhdyskuntaseuraamustoimisto
Rovaniemen toimipaikka
Kemien toimipaikka

Rikosseuraamuskeskuksen alueelle sijoittuvien hyvinvointialueiden rajat on merkitty valkoisella.

■ vankilat, yhdyskuntaseuraamustoimistot ja niiden toimipaikat

VANKILOITA

28

YHDYSKUNTA-
SEURAAMUSTOIMISTOJA

12

VANKEJA

3 050/pv

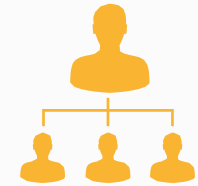
YHDYSKUNTA-
SEURAAMUSASIAKKAITA

3 500/pv

HENKILÖSTÖÄ

2700

VANKIPÄIVÄN HINTA

207 €

RISEN
MÄÄRÄRAHAT

245 milj.

RIKOKSEN UUSIJOITA
VIIDEN VUODEN
AIKANA VANKILAN
JÄLKEEN

52,8%

YHDYSKUNTA-
SEURAAMUKSEN HINTA

14 €

RIKOKSEN UUSIJOITA
VIIDEN VUODEN
AIKANA YHDYSKUNTA-
PALVELUN JÄLKEEN

30,0%

Rikosseuraamuslaitos

– strategiset tavoitteemme

Asiakkaidemme valmiudet rikoksettomaan elämäntapaan vahvistuvat.

Teemme laadukasta asiakastyötä ja torjumme vankeusaikaista rikollisuutta yhteistyössä kumppaneidemme kanssa.

Oikeudenmukaisuus, yhdenvertaisuus ja turvallisuus ovat toimintamme perusta.

Rikosseuraamuslaitos on haluttu ja vakaa työpaikka, jossa työhyvinvointi ja työturvallisuus ovat etusijalla.

Tulevaisuuden tarpeet ohjaavat toiminnan, osaamisen ja rakenteiden kehittämistä.

Rikosseuraamuslaitos on arvostettu ja vaikuttava osa yhteiskunnan palvelujärjestelmää – yhteistyöllä turvallisesti kohti rikoksetonta elämäntapaa

”Ihminen on vanki vain silloin, kun hän on vankilassa. Samaan aikaan hän voi olla vaikka isä, diabeetikko, päihderiippuvainen, tulesvaivainen. Minkä roolin läpi häntä tarkastellaan palvelujärjestelmässä?”

Suurin osa vangeista istuu lyhyitä, muutaman kuukauden mittaisia vankeustuomioita.

Suurin vankiryhmä on väkivaltarikoksista tuomitut (vajaa 40 % vangeista).

Arviolta puolet vangeista on työkykyisiä ja lähes viidennes työkyvyttömiä.

Vajaa viidennes yhdyskuntaseuraamusasiakkaista on alle 21-vuotiaita.

Yhdyskuntaseuraamusasiakkaista keskimäärin yli puolet on työttömänä.

Yhdyskunta-palveluissa yleisin päärikos on liikennejuopumus.

Noin kolmannes vangeista vapautuu asunnottomana.

MONIALAINEN YHTEISTYÖ SÄÄSTÄÄ EUROJA!

Asunto on keskeinen edellytys sille, että seuraamuksen suorittaminen onnistuu vankilan ulkopuolella.

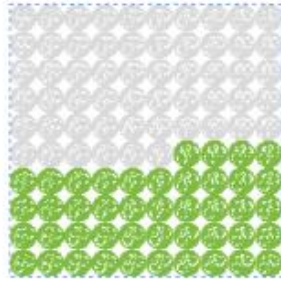
Vankien päihderiippuvuus on kymmenkertaista muuhun väestöön verrattuna.

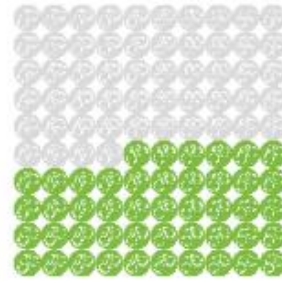
Mielenterveyden häiriöt ja somaattiset sairaudet ovat yleisiä niin vangeilla kuin yhdyskuntaseuraamusasiakkailla.

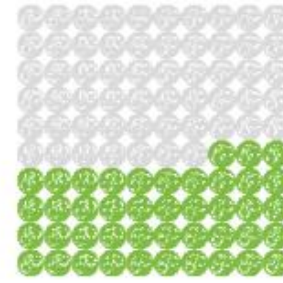
Hampaat vaurioituneet väkivallan seurauksena (32 %)

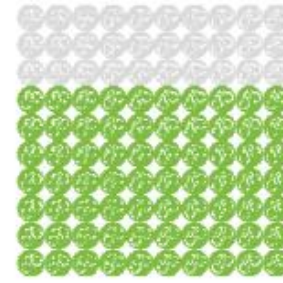
Miehiä jotka ovat pistäneet dopingaineita (43 %)

Miehiä joilla on ADHD-piirteitä (46 %)

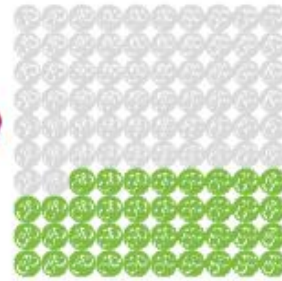
Naisia joilla on ADHD-piirteitä (43 %)

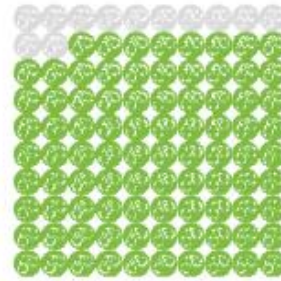
ADHD-piirteisistä kurinpidollisessa eristyksessä olleet (70 %)

Ei varmaa asuntoa odotta vapautumisen jälkeen (5 %)

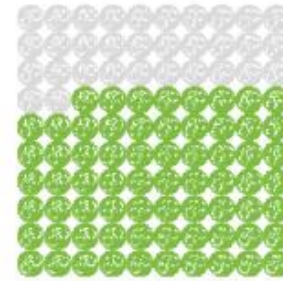
Oman ilmoituksen mukaan C-hepatiitti mutta ei siihen hoitoa (38 %)

Miehiä joilla on jokin elämän-aikainen päihdehäiriö (88 %)

Naisia joilla on jokin elämän-aikainen päihdehäiriö (82 %)

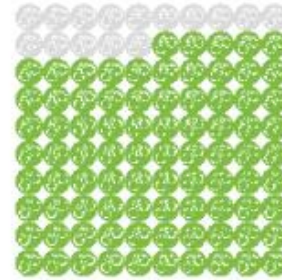

Kokevat kipuja (68 %)

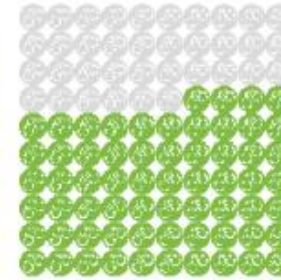
S A T A
VANKIA
SADASTA
VANGISTA

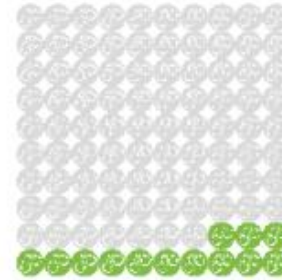
Erittäin heikko osallisuus kokemus (21 %)

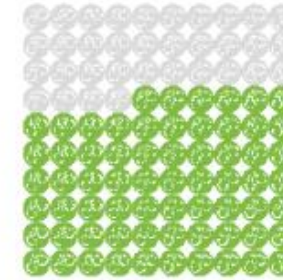
Päivittäin tupakoivia naisia (85 %)

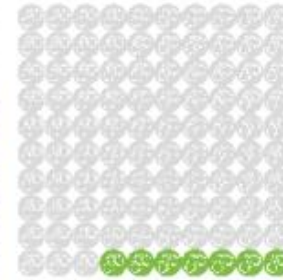
Päivittäin tupakoivia miehiä (64 %)

Naisia jotka täyttävät autismipiirteiden kriteerit (13 %)

Toisten kanssa jaettuja huumeiden pistovalineita vankilassa käyttäneitä (66 %)

Opioideja ennen vankeutta käyttäneet joille on aloitettu korvaushoito vankilassa (7 %)

Fyysistä väkivaltaa elämänsä aikana kokeneet naiset (1 %)

Miksi yhteistyö on niin tärkeää?

- Pieni joukko paljon erilaisia yhteiskunnan palveluja tarvitsevia asiakkaita kerryttää suurimman osan sosiaali- ja terveydenhuollon kustannuksista.
- Rangaistusta suorittavista henkilöistä moni on jo käyttänyt ja tarvitsee jatkossakin paljon palveluita ja erityistä tukea.
- Vankilassa valtaosa rangaistusta suorittavista on siellä vain lyhyen aikaa ja he kulkevat edestakaisin eri palveluiden välillä.
- Yhdyskuntaseuraamusasiakkailla palvelut tulee olla käytettävissä myös seuraamuksen suorittamisen ajan. Samoin vangeilla tiettyjen palveluiden osalta, asiakkuus ei katkea.
- Rikosseuraamuslaitos ja vankiterveydenhuolto tavoittavat sellaisiakin henkilöitä, jotka eivät muuten ohjaudu tai kiinnity tarvittaviin ja tarjottuihin palveluihin.
- Rangaistuksen suorittaminen vaikuttaa tuomitun lisäksi hänen läheisiinsä, etenkin lapsiin.
- Sekä Risen että hyvinvointialueiden etu on sopia kokonaisvaltaisesta tavasta organisoida ja koordinoida näiden asiakkaiden prosesseja yli sektori-, organisaatio- ja ammattirajojen.
- Yhteistyöhön perustuva integraatio helpottaa onnistuessaan myös kustannusten hallintaa.
- Yhteistyö on kirjattu myös lakeihin, mm. sosiaalihuoltolakiin, vankeuslakiin ja yhdyskuntaseuraamuslakiin.

Kehittämistyön suunnitelma

Tavoitteena on mallintaa palveluprosessit/yhteistyö ja työstää manuaali sekä prosessikuvaukset kaikkien organisaatioiden arjen työn sujuvoittamiseksi.

Rikostaustaisen asiakkaan palvelu- ja hoidontarpeen arviointi, palveluihin ohjautuminen ja palveluiden jatkuminen rikosseuraamuksen valmistelu-, täytäntöönpano- ja päättymisvaiheessa oikea-aikaisesti ja saumattomasti.

Manuaali sisältää yhteystiedot ja ohjeet, kuinka missäkin nivelvaiheessa toimitaan. Työskentelyssä huomioidaan myös vastaava työ muilla hyvinvointialueilla ja rikosseuraamuskeskuksissa, jotta prosessit olisivat mahdollisimman yhteneväiset kaikkialla.

- Mikä taho tai mitkä tahot vastaavat eri palveluiden järjestämisestä?
 - Jos järjestäjiä on useampi kuin yksi, miten vastuut jakautuvat ja miten yhteistyö toteutuu?
 - Työskentely toteutetaan pienryhmätyöskentelynä, jotka vastaavat ja raportoivat nimetyille yhteistyöryhmälle ja organisaatioiden sisällä.
-

- Minne tulisi olla yhteydessä, kun Rikosseuraamuslaitoksen asiakkuuteen tulee henkilö, jolla ei ole asiakkuutta hyvinvointialueen palveluissa tai henkilö itse ei tiedä, missä hänellä on asiakkuus?
- Minne asiakkaita koskevat kiireelliset tietopyynnöt tulisi osoittaa? Keskustelu ja yhteinen ymmärrys tietopyyntöjen käsittelyajoista sekä yhteistyön toteuttamisen tavoista (voi olla lausunto, puhelinyhteys, videoyhteys tai yhteinen tapaaminen).
- Hoitojonoihin ilmoittautumisesta sopiminen eli miten hakeudutaan esimerkiksi:
 - ✓ korvaushoitoon
 - ✓ c-hepatiittihoitoon
 - ✓ avopäihdepalveluihin
 - ✓ muihin tukipalveluihin
 - ✓ asumisen tuki/tuettu asuminen
 - ✓ Väkivaltatyö ja seri-asiakkaat
- Tilojen mahdollinen yhteiskäyttö. Esimerkiksi valvottavien tapaaminen päihdepalveluiden tiloissa.

Hyvinvointialueiden kanssa tehtävän yhteistyön prosessi

Yhteistyön avaus. Alkuvuosi 2023

Nykytilanteen ja tavoitetilän kuvaus eri foorumeilla. Hva-johtaja Kirsi Leivonen, toimialuejohtaja Leena Korhonen ja kehittämisjohtaja Heli Aalto.

Vastuuhenkilöiden nimeäminen
Rise-VTH-HVA

Tunnistetaan hv-alueen johdon ja operatiivisen toiminnan foorumit, joissa Rise:n &/vth:n edustus on toivottavaa.
Risen toiminnan ja täytäntöönpanojen esittely hva:n yksiköissä.

Työsuunnitelman laatiminen ja työryhmän muodostaminen: Syksy 2023 – kevät 2024

Suunnitelma rikostaustaisten asiakkaiden palveluketjujen ja palvelukokonaisuuksien muodostamiseksi
Risekeskusjohtaja - VTH – HVA-vastuuhenkilö (Heli Aalto -> Sanna Pirinen Perhe- ja sosiaalipalveluista)

Työryhmän kokoaminen
Hva:
aikuisten sosiaalipalvelut
mielenterveys- ja päihdepalvelut
perusterveydenhuolto
suun terveydenhuolto
lasten ja perheiden palvelut
erityisryhmien koti- ja asumispalvelut
Rise:
vankila, yks
Vth:
alueylilääkäri, osastonhoitaja

Tavoitetilän ja kokonaisprosessin määrittely sekä työskentelyn aikataulutuksen ja käynnistäminen

Määrittely ja kuvaaminen: Syksy-talvi 2024 - kevät 2025

Rikostaustaisten palveluiden järjestämisen yhteistyöprosessi:
- seuraamuksen valmisteluvaihe
- täytäntöönpanon alkaessa
- asiakassuunnitelmien yhteensovittaminen
- rangaistuksen täytäntöönpanon aikana
- seuraamuksen päättyessä /vapautuessa
- palveluiden jatkumo

Kuvataan ja mallinnetaan toimintamalli: keille, missä asiakasprosessin vaiheissa, ketkä tähän osallistuvat, miten toimitaan käytännössä jne.

Sidosryhmäyhteistyö ja jatkumoiden turvaaminen

Toimintamallin pilotointi

Kuvatun toimintamallin pilotointi käytännön työssä
Saatujen kokemusten pohjalta **mallin täsmentäminen**

Toimintamallin hyväksyminen ja jalkauttaminen

Jalkauttaminen erikseen sovitulla tavalla
– esim. infot, työpaja tms.

Yhteistyöryhmän jäsenet

Vankiterveydenhuolto

- Anna Mättö, alueylilääkäri
- Marja Koistinen, osastonhoitaja, sijaisena Niko Haverinen, osastonhoitaja

Rikosseuraamuslaitos

- Jaana Leinonen-Nielsen, johtaja, Pohjois-Karjalan rikosseuraamuskeskus
- Armi Nyman, yksikönpäällikkö, Juuan vankila
- Juha Pitkänen, yksikönpäällikkö, Joensuun yhdyskuntaseuraamustoimisto
- Riitta Korpelainen, yksikönpäällikkö, Pyhäselän vankila

Pohjois-Karjalan hyvinvointialue

- Sanna Pirinen, lähisuhdeväkivallan ehkäisytyön asiantuntija
- Ari Nokelainen, ylihoitaja, Suun terveydenhuolto
- Helena Vesterinen, sosiaalityöntekijä, mielenterveys- ja päihdepalvelut
- Katja Ahonen, ylihoitaja, Perusterveydenhuolto
- Jaana Väyrynen, palvelupäällikkö, Työikäisten palvelut
- Tero Härkönen, johtava sosiaalityöntekijä, Työikäisten palvelut
- Piritta Sinkkonen, johtava sosiaalityöntekijä, Palvelutarpeen arvioinnin yksikkö (lapsiperheiden palvelut)

Työskentelyn aikataulu

- - Aikataulu: Työskentelyn aikatauluksi esitettiin ja hyväksyttiin 1 kokous / kuukausi alkaen syyskuusta 2024. 6 kokousta ensi kevääseen mennessä, keskiviikko iltapäiviin kokousajat (Jaana ja Sanna laittavat kutsut, ensimmäinen kokous syyskuun loppupuolelle. Varsinainen kokousaika on klo 13:15 – 14:45, mutta Risen yksikkökäynneillä lisänä on tutustumiskierros.
- 25.9. klo 13:15 – 14:45 Siunsote Joensuu ja Teams
- 23.10. klo 12:00 – 14:45 Pyhäselän vankila ja Teams
- 13.11. klo 13:15 – 14:45 Siunsote Joensuu ja Teams
- 11.12. klo 12:00 – 14:45 Juuan vankila ja Teams
- 5.2. klo 13:15 – 14:45 Siunsote Joensuu ja Teams
- 26.3. klo 13:15 – 15:00 Joensuun yhdyskuntaseuraamustoimisto ja Teams
- 7.5. klo 13:15 – 14:45 Siunsote Joensuu ja Teams

KIITOS!

Jaana.leinonen-nielsen@om.fi

0503816420